

VĒLĒTĀJU REĢISTRS

Comhshaol, Oidhrecht agus Rialtas Áitiúil
Environment, Heritage and Local Government

1. IEVADS

Lai piedalītos vēlēšanās vai referendumā, personai jābūt iekļautai vēlētāju reģistrā savā pastāvīgajā dzīvesvietā. Likumā ir noteikts, ka reģistrēšanas iestādēm (apgabalu un pilsētu domēm) katru gadu jā sagatavo un jāpublicē vēlētāju saraksti. Reģistrs stājas spēkā 15. februārī un tiek izmantots katrās vēlēšanās vai referendumā turpmāko 12 mēnešu laikā.

Kopš 2004. gada reģistrēšanas iestādes publicē divas reģistra versijas — pilno un rediģēto reģistru. Reģistra pilnajā versijā tiek iekļauts katrs, kuram ir tiesības vēlēties, un šo reģistru var izmantot tikai vēlēšanās vai citam likumā noteiktam nolūkam. Rediģētajā reģistrā tiek iekļautas personas, kuru vārdus un adreses drīkst izmantot ne tikai vēlēšanās un citiem likumā noteiktiem nolūkiem, bet arī, piemēram, tiešajam mārketingam, kuru izmanto tirdzniecības un cita veida organizācijas (sk. 3. punktu).

2. REĢISTRĀCIJAS NOSACĪJUMI

Nosacījumi ir šādi:

Vecums: personai jābūt vismaz 18 gadu vecai tajā dienā, kad reģistrs stājas spēkā (15. februārī). Tiesības reģistrēties ir katram pastāvīgajam iedzīvotājam, kurš ir vismaz 18 gadu vecs.

Pilsonība: lai gan tiesības reģistrēties ir katram pieaugušam pastāvīgajam iedzīvotājam, reģistrēšanas iestādei jāzina personas pilsonība, jo tieši pilsonība nosaka, kurās vēlēšanās persona drīkst piedalīties. Pilsonība tiek ņemta vērā no 1. septembra pēc reģistra stāšanās spēkā. Vēlēšanu tiesības ir šādas:

- Īrijas pilsoņi var piedalīties visās vēlēšanās un referendumos;
- Lielbritānijas pilsoņi var piedalīties Īrijas Republikas parlamenta, Eiropas un vietējās vēlēšanās;
- citu ES valstu pilsoņi var piedalīties Eiropas un vietējās vēlēšanās;
- to valstu pilsoņi, kuras neietilpst ES, var piedalīties tikai vietējās vēlēšanās.

Dzīvesvieta: personai jābūt pastāvīgajam iedzīvotājam norādītajā adresē 1. septembrī pirms reģistra stāšanās spēkā. Persona var būt reģistrēta tikai vienā adresē. Ja personai ir vairāk nekā viena adrese (piem., persona nedzīvo mājās, bet mīcās), reģistrēšanas iestādē jānorāda adrese, kurā persona vēlas tikt reģistrēta.

Persona, kas atstāj savu pastāvīgo dzīvesvietu ar nodomu atgriezties tajā astoņpadsmit mēnešu laikā, var saglabāt savu reģistrāciju šajā adresē, tādējādi turpinot saglabāt reģistrāciju vienā adresē. Personai, kas īslaicīgi neatrodas savā pastāvīgajā dzīvesvietā, bet, piem., ceļojumā, slimnīcā vai mīcībās, jāreģistrējas savā iepriekšējā, t.i., pastāvīgajā dzīvesvietā. Viesis vai persona, kas īslaicīgi apmeties kādā vietā, nav jāreģistrē šajā adresē.

3. REĢISTRA SAGATAVOŠANA

Septembrī/oktobrī reģistrēšanas iestāde veic intervijas vai aptaujas reģistra melnraksta sagatavošanai. Daudzos gadījumos mājsaimniecībās aizpildīšanai tiek nogādātas reģistrācijas formas (RFA). Reģistrācijas iestāde var pieprasīt personai uzrādīt dokumentāru pierādījumu, kas apstiprina tiesības vēlēties, piem., dzimšanas apliecību vai pilsonību apstiprinošu naturalizācijas sertifikātu.

Reģistra melnraksts tiek publicēts 1. novembrī un ikgadējās publiskās informācijas kampaņas ietvaros izvietots izvērtēšanai pastā, bibliotēkās, policijas (Garda) iecirkņos, tiesās un vietējo pašvaldību birojos līdz 25. novembrim. Šajā laikā ikviens tiek aicināts pārbaudīt reģistra melnrakstu, lai pārlicinātos par datu pareizību. Par kļūdām vai datu trūkumu melnrakstā nekavējoties jāziņo reģistrēšanas iestādei.

Prasības par datu papildināšanu vai dzēšanu izskata apgabala reģistrators — likumīgi pilnvarots tiesas izpildītājs. Izskatīšana ir publiska, un tajā var piedalīties un sniegt savas liecības ikviens. Apgabala reģistratora lēmums tiek paziņots ieinteresētajām personām. Apelāciju par apgabala reģistratora lēmumu var iesniegt iecirkņa tiesā. Prasību izskatīšana notiek katru gadu no 2. novembra līdz 23. decembrim.

Rediģētais reģistrs: kā jau paskaidrots 1. punktā,

rediģētajā reģistrā tiek iekļautas personas, kuru vārdus un adreses drīkst izmantot ne tikai vēlēšanām un citiem likumā noteiktiem nolūkiem, bet arī, piemēram, tiešajam mārketingam, kuru izmanto tirdzniecības un cita veida organizācijas.

Ja nevēlaties, lai jūsu dati tiktu iekļauti rediģētajā reģistrā, reģistrācijas veidlapā (RFA) jāatzīmē izvēles rūtiņa “opt out” (nevēlos). Ja aizpildāt reģistrācijas veidlapu arī savu ģimenes locekļu vārdā, noskaidrojiet viņu vēlmes par iekļaušanu rediģētajā reģistrā.

Gala reģistrs tiek publicēts 1. februārī un ir spēkā vienu gadu, sākot ar 15. februāri.

4. SARAKSTS BALSŌŠANAI PA PASTU

Reģistrēšanas iestādes kā vēlētāju reģistra daļu sagatavo to vēlētāju sarakstu, kuri izvēlējušies balsot pa pastu. Iesniegumi par iekļaušanu šajā sarakstā jāiesniedz ne vēlāk kā līdz 25. novembrim.

Balsošanai pa pastu var reģistrēt šādas personu kategorijas:

- pilna laika Aizsardzības spēku (Defence Forces) biedri – tie, kuri dzīvo kazarmās, var būt reģistrēti gan kazarmās, gan savā māja adresē;
- Īrijas diplomāti, kas atrodas ārzemēs, un viņu dzīvesbiedri – tiek reģistrēti savā mājas adresē Īrijā.

Balsošanai pa pastu var pieteikties šādas personu kategorijas:

- policijas spēku (Garda Síochána) biedri;
- personas, kas dzīvo mājās un nespēj doties uz vēlēšanu iecirkni fiziskas slimības vai invaliditātes dēļ;
- personas, kuru nodarbošanās, iespējams, neļauj tām balsot vietējā vēlēšanu iecirknī vēlēšanu dienā, tai skaitā klātienē studenti, kas reģistrējušies mājās, bet valsts mācību iestādes apmeklēšanas laikā dzīvo citur;
- vēlētāji, kas nevar balsot savos vēlēšanu iecirkņos, jo saskaņā ar tiesas lēmumu atrodas apcietinājumā.

Vēlētājs, kas reģistrēts balsošanai pa pastu, nedrīkst balsot vēlēšanu iecirknī.

5. ĪPAŠO VĒLĒTĀJU SARAKSTS

Reģistrācijas iestāde sagatavo arī reģistra daļu – īpašo vēlētāju sarakstu – kurā iekļauj vēlētājus ar fiziskām slimībām vai invaliditāti, kuri atrodas slimnīcās, dziedinātavās vai līdzīgās iestādēs un vēlas balsot savā atrašanās vietā. Lai personu iekļautu šajā reģistrā, tās slimībai vai invaliditātei jāturpinās reģistrēšanas laikā, kā dēļ persona nevar doties balsot vēlēšanu iecirknī.

Pieteikumi iekļaušanai īpašo vēlētāju sarakstā jāiesniedz līdz 25. novembrim, un, ja šis ir pirmais pieteikums, tam jāpievieno ārsta izziņa.

Īpašo vēlētāju sarakstā iekļautie vēlētāji balso slimnīcā, dziedinātavā u.c., kur tie atrodas, aizpildot biļetenus, kurus piegādā īpašs vadošais ierēdnis policijas padarbā.

Atsevišķā šīs sērijas brošūrā atrodama informācija vēlētājiem ar invaliditāti.

6. VĒLĒTĀJU REĢISTRA PIELIKUMS

Ja persona nav iekļauta pašlaik spēkā esošajā vēlētāju reģistrā, bet vēlas reģistrēties, tad šī persona var pieteikties iekļaušanai reģistra pielikumā, kas tiek publicēts pirms katras vēlēšanu vai referenduma dienas. Lai pieteiktos, jāatbilst vecuma un dzīvesvietas prasībām. Lai persona būtu iekļauta pielikuma sarakstā, tai jāatbilst šādiem kritērijiem:

- vēlēšanu dienā vai pirms tās jābūt vismaz 18 gadu vecai;
- jābūt pastāvīgajam iedzīvotājam adresē, kurā persona vēlas reģistrēties; un
- persona nedrīkst būt reģistrējusies kā vēlētājs citā adresē.

Pieteikums iekļaušanai pielikuma sarakstā jāapliecina policijas spēku (Garda Siochana) biedram vai, ja persona nevar apmeklēt vietējo policijas iecirkni, pieteikums jāapliecina apgabala vai pilsētas domes ierēdnim, ar noteikumu, ja persona norāda iemeslu, kāpēc nevar apmeklēt policijas iecirkni. Pieteikums iekļaušanai pielikuma sarakstā jāiesniedz reģistrēšanas iestādē vismaz 15 darba dienas pirms vēlēšanu dienas, lai tas tiktu izskatīts

līdz šīm vēlēšanām vai referendumam. Lai gan vairākums pieteikumu iekļaušanai reģistra pielikuma sarakstā parasti tiek iesniegti pirms vēlēšanām vai referenduma, pieteikties var arī jebkurā laikā, kad vēlētājam ir tiesības būt iekļautam pielikuma sarakstā. Personas, kas iekļautas pielikuma sarakstā, ir tiesīgas balsot vēlēšanās/referendumā, kas notiek reģistra spēkā esamības laikā.

7. PIELIKUMI BALSŠANAI PA PASTU UN ĪPAŠO VĒLĒTĀJU SARAKSTAM

Balsstiesīgie vēlētāji, kas nav iekļauti balsošanai pa pastu vai īpašo vēlētāju sarakstā, var pieteikties iekļaušanai atbilstošā saraksta pielikumā, kas tiek publicēts pirms katrām vēlēšanām un referenduma.

Iesniegt pieteikumu reģistrēšanas iestādē pirms vēlēšanām var, vēlākais, divas dienas pēc parlamenta (Dáil) atlaišanas gadījumā, ja tiek izsludinātas vispārējas vēlēšanas; divas dienas pēc izziņošanas dienas pieprasījuma gadījumā, ja notiek parlamenta papildvēlēšanas vai prezidenta, Eiropas vai vietējās vēlēšanas, vai referendums. Tomēr tāpat kā parastajam reģistra pielikumam, pieteikuma formu iekļaušanai pasta un īpašo balsotāju pielikuma sarakstā var iesniegt jebkurā laikā, ja vēlētājam ir tiesības būt iekļautam pielikuma sarakstā.

8. ADRESES MAIŅA

Kopš 2002. gada vēlētāju reģistrā iekļauta persona, kas maina dzīvesvietu no viena vēlēšanu apgabala uz citu vai arī maina dzīvesvietu viena vēlēšanu apgabala ietvaros (atšķirīgs vietējais vēlēšanu apgabals), var pieteikties iekļaušanai papildu sarakstā jaunajā adresē, pieņemot, ka persona ir pilnvarojusi reģistrēšanas iestādi dzēst tās vārdu no reģistra savā iepriekšējā adresē. Pieteikums jāparaksta un jāapzīmogo policijas iecirknī; iespējams, var būt nepieciešama fotogrāfiska identifikācija.

Lai personu iekļautu pielikuma sarakstā, pēc adreses maiņas tai:

- jābūt jau reģistrētai neatkarīgi no iepriekšējās adreses;
- jābūt pastāvīgajam iedzīvotājam adresē, kurā tā vēlas reģistrēties.

9. VĒLĒTĀJU REĢISTRA PĀRBAUDE

Jebkurš var pārbaudīt reģistru, reģistra melnrakstu vai rediģēto reģistru darba laikā reģistrēšanas iestādē, pie apgabala reģistratora vai publiskajās bibliotēkās, pastā vai policijas iecirkņos. Reģistra kopiju vai tā izrakstus var iegādāties reģistrēšanas iestādē, un cena ir sešdesmit trīs centi par pirmajiem simts izrakstiem, plus trīspadsmit centu par katriem nākamajiem simts izrakstiem. Reģistra bezmaksas kopijas saņem ievēlētie publiskie pārstāvji un vēlēšanu kandidāti.

Kopš 2004. gada 1. novembrī stājās spēkā prasība publicēt gan pilno, gan rediģēto sarakstu, pilnā saraksta datus atļauts izmantot tikai vēlēšanām un citiem likumā noteiktiem nolūkiem, un citāda to izmantošana ir nelikumīga.

10. REĢISTRĒŠANAS LIKUMS

Šajā brošūrā ietvertajai informācijai nav likuma spēka. Likums sastāv no II daļas un Otrā grafika, 1992. gada Vēlēšanu akta; 1996. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta; VII daļas un 1997. gada Vēlēšanu akta 76. sadaļas; 2001. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta un 2002. gada Vēlēšanu (Pielikuma) akta. Šie akti ir pieejami Valdības publikāciju tirdzniecības centrā (Government Publications Sale Office), Sun Alliance House, Molesworth Street, Dublin 2. Tos var arī lejupielādēt parlamenta (Oireachtas) mājaslapā www.oireachtas.ie

**VIDES, KULTŪRAS UN VIETĒJĀS PAŠPĀRVALDES
DEPARTAMENTS**

2008. gada marts

Comhshaol, Oidhreachta agus Rialtas Áitiúil
Environment, Heritage and Local Government

PRINTED ON
RECYCLED PAPER

REGISTOR OF ELECTORS - Latvian Edition 2008